

Onze geloofs-BELEID-enis

Natuurpunt Oost-Brabant (NPOB) gelooft in beleidsbeïnvloeding en handhaving van de regels en wetten als bijkomend wapen om de natuur te beschermen (naast natuur aankopen en beheren). De vereniging heeft daarin dan ook een rijke traditie opgebouwd waarbij veel kennis, inzichten en ervaring werd verworven. Deze expertise mogen we niet verloren laten gaan. In deze rubriek willen we dan ook onze blijde boodschap verkondigen en verspreiden zodat onze afdelingen, vrijwilligers en leden deze vaardigheden ook kunnen inzetten wanneer ze geconfronteerd worden met bedreigingen voor de natuur in hun onmiddellijke omgeving. Zodat er niet in verspreide slagorde maar eendrachtig ten strijde wordt getrokken. Halleluja, praise the lord and spread the word!

Roep het ongebreideld leegzuigen van onze grondwaterreserves een halt toe!

In het artikel 'Race to the bottom: stop de roofbouw op het (grond)water' (zie voorgaand artikel) wordt de problematiek van de grondwaterwinning uitvoerig toegelicht. Gezien de ernst en urgentie van de situatie kan en mag NPOB niet vanaf de zijlijn blijven toekijken. We starten dan ook een campagne om de gemeenten er toe aan te zetten een doordacht vergunningenbeleid ter zake te voeren.

Want de **gemeenten** spelen wel degelijk een belangrijke rol in dit verhaal. Zij leveren de vergunningen voor grondwaterwinningen met captaties van 5000 tot 29 999 m³ per jaar. Voor grotere hoeveelheden moet men bij de hogere overheid zijn. Daar heeft men veelal een ruimer zicht op en kennis van de problematiek dan bij de gemeenten en is men daardoor ietwat terughoudender wat betreft het afleveren van vergunningen. Het hoeft dan ook niet te verbazen dat aanvragers proberen om onder die grens te blijven en liever bij de gemeenten aankloppen.

De (aanvragen voor) grondwaterwinningen **duiken werkelijk als paddenstoelen uit de grond op**. En een gecoördineerde overkoepelende aanpak lijkt onbestaande. Gemeenten beslissen ad hoc en met weinig kennis en vooruitziendheid. Dikwijls vanuit het achterhaalde idee dat grondwater een onuitputtelijke bron is. Dat valt toch af te leiden uit het feit dat dergelijke vergunningen meestal worden afgeleverd zonder enige noemenswaardige voorwaarden en 'ten eeuwige dagen'. Een ondoordacht vergunningenbeleid dus. Met alle te verwachten nefaste gevolgen van dien voor de nabije toekomst.

Daarbij is het heel wrang dat er bij **droogteproblemen** wordt overgegaan tot een algemeen verbod op het niet-essentieel gebruik van leidingwater en een captatieverbod van oppervlaktewater. Dergelijke verboden zijn immers niet alleen zeer moeilijk te handhaven. (Of gaat men daar binnenkort ook drones voor inzetten zoals geopperd voor het afdwingen van de lockdown!?)

■ Schermafbeelding van een nieuwsartikel op vrtnews.be over een verbod op het gebruik van leidingwater tijdens de droogteperiode van afgelopen zomer.

Een doordacht (maar dus onbestaand) vergunningenbeleid voor grondwaterwinningen die daardoor ook controleerbaar zijn, is blijkbaar nog veraf.

Dit brengt ons tot de situatie dat een bepaald segment van de bevolking (diegene die over een grondwaterwinning beschikken voor beregening of zwembad of voor agro-industrieel gebruik...) **ongeremd** gebruik kan maken van een gemeenschappelijk goed, terwijl het andere deel van de bevolking (diegene zonder grondwaterwinning) voor de gevolgen daarvan moet opdraaien. Dit is werkelijk een onbegrijpelijke, onverantwoorde en onaanvaardbare houding die ingaat tegen elk principe van goed bestuur!

Dat het ook anders kan, bewijst de **gemeente Hoogstraten**. Daar heeft men de moeite genomen om een visie ter zake te ontwikkelen. Met als belangrijkste maatregel het terugbrengen van de vergunningstermijn van onbeperkt naar maximum **10 jaar**.

Visie schepencollege Hoogstraten

Vanuit een algemene bezorgdheid omtrent grondwaterproblematiek en draagkracht van de omgeving in het licht van de klimaatopwarming wenst het college bij het verlenen van vergunning voor de winning van grondwater een voorzichtigheidsprincipe toe te passen.

Water is een kostbaar goed waarmee zuinig en oordeelkundig moet worden omgesprongen.

Teneinde een (verdere) daling van het waterpeil en mogelijke kwaliteitsdegradatie ten gevolge van winningen te voorkomen, zullen vergunning voor grondwaterwinningen voor beregening worden beperkt in tijd.

Op deze manier kan de vinger aan de pols gehouden worden om de problematiek rond grondwaterverlaging en -degradatie op te volgen.

Het beperken van de termijn laat toe dat er een regelmatige evaluatie kan ingebouwd worden m.b.t. diverse factoren die het waterverbruik bepalen:

- rationeel watergebruik: zo efficiënt mogelijk voor de beoogde toepassingen
- wijziging technieken en inzichten
- wijziging visie overheden
- wijziging in teelt en bedrijfsoppervlakte

Een dergelijke visie verdient ons inziens navolging! Daarom roept bij deze NPOB het provinciebestuur en de gemeentebesturen binnen het werkingsgebied op om ook werk te maken van een dergelijk **doordacht vergunningenbeleid voor grondwaterwinningen**. Met de vraag aan onze afdelingen om dit mee op de agenda te plaatsen:

- dien als afdeling bezwaar in tegen onverantwoorde vergunningsaanvragen (een standaardbezwaarschrift vind je op onze website: www.natuurpuntoostbrabant.be > Vrijwilligers en beleid)
- verspreid deze kennis via jullie communicatiekanalen (het hoofdartikel is als pdf-beschikbaar op onze website)
- neem dit als aandachtspunt mee naar de relevante beleids- en overleggraden (milieuraden, overleg hemelwaterplannen e.d.m.).

Enkel door dergelijke gecoördineerde en gerichte acties houden we voldoende water in de grond voor een waterrijke en dus leefbare toekomst!

Wat jij zelf kan doen?

Wees de druppel die de emmer doet overlopen! Gemeentebesturen zijn gevoelig voor de publieke opinie. Laat hen dus weten dat ook jij een doordacht grondwatervergunningenbeleid wil. Deel de berichten van jouw afdeling hierover. Als het wat rebelser mag, verspreid dan zelf actief deze kennis in jouw omgeving. Laat jouw gemeentebestuur niet langer eeuwigdurende vergunningen afleveren. Maak hen duidelijk dat jij weet dat zij het zijn die toelaten dat onze grondwatervoorraden worden leeggezogen. Wie dat wenst, vindt op de website van Natuurpunt Oost-Brabant 'Vrijwilligers en beleid', een voorbeeldbrief om zijn/haar gemeentebestuur hierover officieel aan te schrijven.

Heb je resultaat geboekt? Laat het ons dan zeker weten. Wij publiceren op onze website graag een overzicht van de gemeenten die eveneens een doordachte visie m.b.t. deze problematiek ontwikkelen.

Mag het nog wat meer zijn?

Word dan lokale dossierbijter. Onze afdelingen hebben nood aan mensen die graag hun tanden in een lokaal dossier willen zetten. Bezwaar indienen, beroep aantekenen, gemeentebesturen aanschrijven, opvolgen beleidsprocessen (integrale projecten rond water, land- en natuurinrichtingsprojecten, hemelwaterplannen, erosiebestrijding, noem maar op),... Er komt heel wat op hen af.

Leg jij dagelijks een stapeldik dossier tussen je boterham? Ben jij gebeten door een specifiek beleidsdomein (water, landbouw, ruimtelijke ordening,...)? Ben je niet vies van wat beleidsbeïnvloeding t.v.v. de natuur en heb je tijd en zin om je, al dan niet in teamverband, eens in een natuurdossier vast te bijten? Dan ben jij de gebeten hond, correctie: de geknipte persoon! Neem contact op met jouw afdeling (gegevens zie colofon) en biedt jouw diensten aan. Krijg je geen gehoor, neem dan voor verdere ondersteuning contact op met NPOB.

Een kleine waarschuwing is hier echter wel op zijn plaats: het wegen op het beleid is heel bevredigend en daardoor zeer verslavend! Waar blijven die beleidsjunkies?